

ŠVIHOV V PROMĚNÁCH ČASU

Jan Nepomuk František Desolda

Dne 10. září 1811 se v rodině švihovského kožišníka Václava Desoldy narodil syn František. V čísle popisném 32 na dnešním náměstí Dr. Edvarda Beneše žil Václav Desolda se svou manželkou Marií, rozenou Kacerovskou. Rod Desoldů patřil mezi staré švihovské rody a jeho členové byli po staletí v kraji vyhlášenými zednickými mistry (předci údajně přišli do Švihova ze severní Itálie právě jako přizvaní zedničtí mistři). V podstatě Václav Desolda byl v mužské linii první, kdo z prastarého rodinného řemesla odbočil. Jeho syn František měl pokračovat v odklonu od letité tradice.

Už od dětství projevoval mladý František nepopíratelný talent pro studium. Zajímaly ho hlavně duchovní záležitosti. Kromě nich mu učarovaly cizí řeči, hlavně pak klasická latina. Není se proto co divit, že jej otec roku 1822 zapsal jako jedenáctiletého na šestileté studium na klatovské gymnázium. Gymnaziální studia absolvoval František Desolda spíše jako průměrný student. V humanitních vědách sice vynikal a patřil k nejlepším, přírodní vědy mu však činily občas problémy. Nakonec ale klatovské gymnázium úspěšně dostudoval a otec jej zapsal na Filozofický ústav v Plzni. Tato instituce fungovala jako jakási příprava na budoucí studium na klasické univerzitě. Už v průběhu studií v Plzni však František rodině naznačoval, že jako jeho životní cíl se čím dál více rýsuje duchovní život spojený s řeholí, se zaměřením na výchovu dětí. Svým plánům dostál a po dokončení filozofického ústavu vstoupil do kláštera v Teplé. Zde pokračoval ve studiu svých oblíbených jazyků (hlavně latiny a řečtiny) a teologie.

Noviciát zahájil v roce 1832. Po jeho dokončení byl přijat do premonstrátského řádu a roku 1837 vysvěcen na kněze. Přijal nové jméno Jan Nepomuk. Jako kaplan

putoval z Teplé nejprve do Litic, následně do Dobřan. Studium jazyků zakončil v roce 1845 aprobační zkouškou a mohl se stát pedagogem. Jako učitel češtiny nastoupil v Plzni na řádové gymnázium. Své studenty vedl k lásce k češtině a literatuře, dále pak ke křesťanské poboře a lidské slušnosti. V premonstrátském řádu se potkal s několika zapálenými českými vlastenci (např. Václavem Benešem Třebizským), s nimiž byl naladěný na stejnou notu.

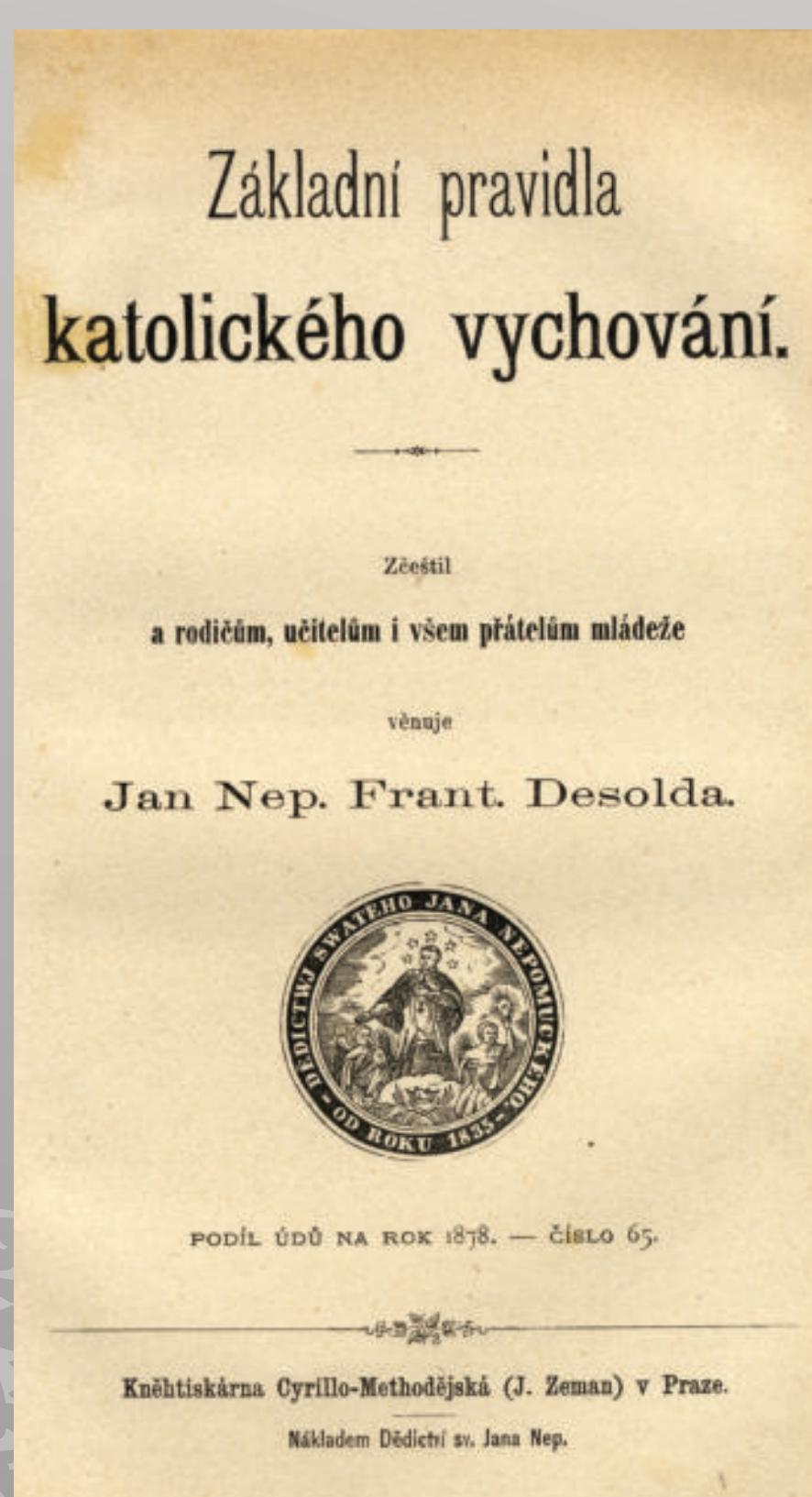
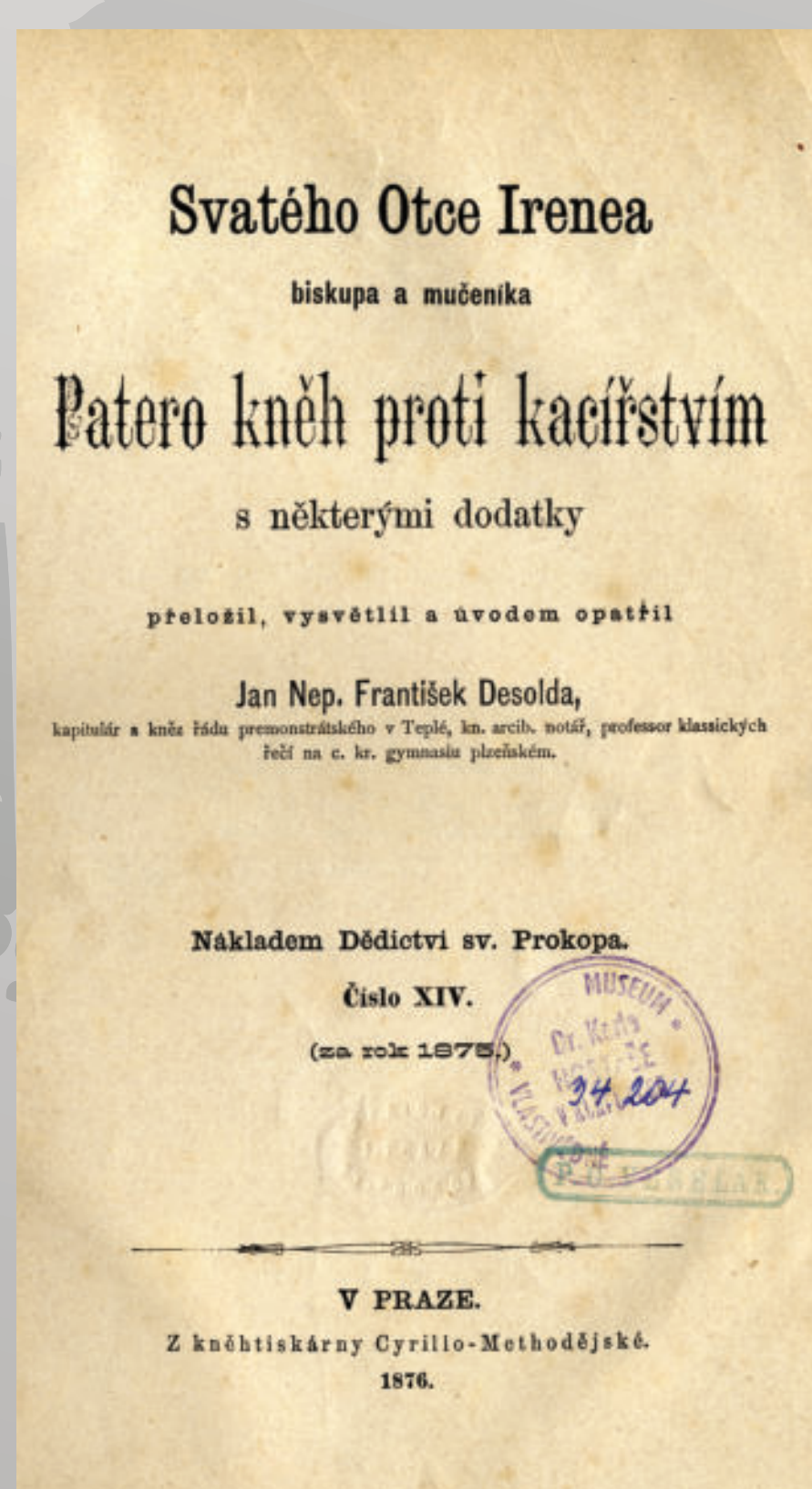

Mnoho svých myšlenek vkládal do úvodů knih, které překládal. Apeloval na ohleduplnost a řádnou výchovu v rodině. Jak nadčasově působí jeho slova z roku 1878: „*Od pradávných věků netoliko u chrámů biskupských a klášterních, ale i u farních zřizovány bývaly školy, v nichž dítky od prvního mládí vyučovány bývaly netoliko ve svatém náboženství, ale i hlavních vědomostech k životu potřebných. Avšak to časem učinilo mnohé z rodičů z části lhostejnými, z části i nedbalými u výchování*

domácím, poněvadž se ve všem na školu spolehše, málo nebo nic snahu učitelů nepodporovali. A přec jistá pravda jest, že i u sebe lepší škola málo prospívá, jestliže rodiče domácím vedením práci učitelů nejen nepomáhají, ale jí i všelijak na odpor jsou...“.

Jan Nepomuk František Desolda se věnoval i výchově studentů v jejich volném čase. Založil například mužský pěvecký sbor. Postupně, díky své pili a svému umu, stoupal v církevní hierarchii vzhůru. V roce 1864 přišlo jeho jmenování arcibiskupským notářem. O tři roky později se stal rektorem církevního gymnázia v Plzni. V této funkci setrval deset let. Během nich přeložil do češtiny nepřehledné množství církevních pedagogických textů a knih, které měly studentům pomoci najít svoji cestu k Bohu a víře. Pro svoji moudrost a zbožnost dostal nabídku stát se převorem kláštera v Teplé. Zčásti kvůli své skromnosti a zčásti kvůli lásce k Plzni tuto možnost odmítl a až do svého penzionování v roce 1877 se věnoval pedagogice a práci s mládeží. Poté odešel jako kanovník do tepelského kláštera. I tam pokračoval ve své spisovatelské a překladatelské práci. Celkem přeložil a doplnil poznámkami a vysvětlivkami pro prostý lid více jak 30 knih. Pravidelně též přispíval do časopisů „Blahověst“ a „Časopisu katolického duchovenstva“. Kromě duchovních děl přeložil z řečtiny i několik děl klasické antické literatury (např. Platonův „Prótagoras“ nebo Thukydidovy „Války peloponéské“).

Švihovský rodák a jeden z nejvýznamnějších českých duchovních spisovatelů 19. století Jan Nepomuk František Desolda zemřel v tepelském klášteře dne 8. února 1885. Do rodného Švihova se nevrátil a byl pochován v řádové hrobce na místním hřbitově v Teplé.

Ukázky tiskem vydaných prací Jana Nepomuka Františka Desoldy

Klášteří kostel Zvěstování Panny Marie v Teplé